

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ AUDİTORLAR PALATASI

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının risk əsaslı yanaşma əsasında cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə 3 illik sahəvi nəzarət STRATEGİYASI

(Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası Şurasının 2023-cü il 14 dekabr tarixli 361/5 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir)

Bakı – 2023

**Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının risk əsaslı yanaşma
əsasında cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və
terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə 3 illik sahəvi nəzarət
STRATEGİYASI**

1. Qısa xülasə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 28 fevral tarixli 3770 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “**Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizəyə dair 2023-2025-ci illər üzrə Milli Fəaliyyət Planı**” ölkəmizin iqtisadi sistemindən qeyri-qanuni məqsədlər üçün istifadə imkanlarının məhdudlaşdırılmasına istiqamətlənən tədbirlərin sistemli və əlaqəli şəkildə həyata keçirilməsinə əlverişli şərait yaratmaqla, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizədə səylərin gücləndirilməsini, bu sahədə məhkəmə və cinayət təqibi orqanları, nəzarət orqanları, digər səlahiyyətli qurumlar, habelə özəl sektor arasında əməkdaşlıq imkanlarının artırılmasını nəzərdə tutur. Nəzarət orqanı olmaqla Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası qarşısında Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulan öhdəliklərdən biri də “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə risk əsaslı nəzarətin həyata keçirilməsi üçün tənzimləyici və institusional bazanın formalaşdırılması” maddəsinin (maddə 8.2.4.) 3-cü “Hər bir nəzarət orqanı tərəfindən risk əsaslı yanaşma rəhbər tutularaq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə 3 illik sahəvi nəzarət strategiyasının hazırlanması”bəndinə əsasən audit sahəsində müvafiq Strategiyanın hazırlanmasıdır.

2. Qlobal trendlər

Maliyyə sistemləri arasında asılılığın güclənməsi, habelə maliyyə texnologiyalarının tətbiqi imkanlarının hədsiz artması, yeni növ rəqəmsal iqtisadiyyat elementlərinin meydana çıxması ümumi iqtisadi inkişafa təkan verməklə yanaşı, qeyri-qanuni fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün də əlverişli zəmin yaradır. Maliyyə axınlarının ölkələrarası hərəkətinin genişlənməsi, müxtəlif növ texnoloji vasitələrdən istifadə edilməklə anonim maliyyə əməliyyatlarının aparılması imkanları, habelə maliyyə xidmətlərinin texnoloji əlçatanlığının artmasından qaynaqlanan risklər bu proseslərin tənzimlənməsini, xüsusilə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə çərçivəsində effektiv monitoring mexanizmlərinin yaradılmasını zəruri edir. Ona görə də audit sahəsində risk əsaslı yanaşma rəhbər tutularaq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə 3 illik sahəvi nəzarət strategiyasının hazırlanması Milli Fəaliyyət planından irəli gələn bir vəzifə olmaqla bərabər, bu sahədə boşluqların aradan qaldırılmasına xidmət edəcəkdir.

3. Mövcud vəziyyətin təhlili

Ölkəmizdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində də ötən dövr ərzində bir sıra işlər görülmüş və mühüm nəticələr əldə olunmuşdur. Bu sahədə beynəlxalq standartları müəyyən edən FATF tövsiyələrinə uyğun olaraq yeni qanunlar qəbul edilmiş, ölkədaxili əməkdaşlığın təmin edilməsi üçün yeni mexanizmlər formalaşdırılmış, ixtisaslaşmış institutların fəaliyyət effektivliyinin artırılması üçün addımlar atılmış, həmçinin müvafiq sahədə beynəlxalq əməkdaşlıq imkanları genişləndirilmişdir. Ötən dövr ərzində ölkəmiz həmçinin Avropa Şurasının MONEYVAL Komitəsinin dördüncü raund qiymətləndirməsini uğurla başa vurmuşdur. Hazırda Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasının da iştirak etdiyi beşinci raund qiymətləndirmə yekunlaşmaqdadır. Lakin ötən dövr ərzində auditor fəaliyyəti göstərən şəxslər tərəfindən şübhəli əməliyyatlar barədə Maliyyə Monitorinqi Xidmətinə məlumatların verilməməsi ciddi narahatlıq doğurur.

4. Hədəf göstəricilər

Risk qiymətləndirilməsində müəyyən edilən başlıca təhdidlərin mənfi nəticələrinin minimallaşdırılması, zəifliklərin isə aradan qaldırılması məqsədilə qəbul edilən Milli Fəaliyyət Planı konseptual olaraq risk əsaslı nəzarət və yüksək səviyyədə əlaqələndirilmiş mübarizə mexanizmlərinin formalaşdırılmasını özündə ehtiva edir. Müvafiq olaraq, Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası tərəfindən risk əsaslı yanaşma rəhbər tutularaq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə 3 illik sahəvi nəzarət strategiyasının hazırlanması və nəzarətin effektiv həyata keçirilməsi bu sahədə irəliləyişlərin əsasını təşkil etməlidir.

5. Məqsədlər

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası tərəfindən risk əsaslı yanaşma rəhbər tutularaq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə 3 illik sahəvi nəzarət strategiyasının hazırlanmasının əsas məqsədi ölkəmizdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində auditorlar tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərin effektivliyinin artırılması və yeni keyfiyyət meyarları əsasında davam etdirilməsidir.

6. Prioritet istiqamətlər

Strategiya auditor fəaliyyəti göstərən şəxslər tərəfindən risklərin başa düşülməsi, azaldılması və ya qarşısının alınması məqsədilə səmərəli tədbirlərin həyata keçirilməsinə, habelə qanunvericiliyin tətbiqi ilə bağlı fəaliyyətlərinin effektiv əlaqələndirilməsinə, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə qarşılıqlı əməkdaşlıq və məlumat mübadiləsi mexanizminin daha təkmil əsaslar üzərində formalaşdırılmasına, beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsinə və nəhayət, auditor fəaliyyəti sahəsində institusional potensialın gücləndirilməsinə xidmət edir.

7. Maliyyələşdirilmə mexanizmləri

Strategiya çərçivəsində həyata keçiriləcək tədbirlərin Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasının büdcəsi hesabına maliyyələşdirilməsi nəzərdə tutulur.